

Det var m. a. o. innen myrforskningen at statsagronom Lundblad hadde sin egentlige livsgjerning. I erkjennelse av hans betydelige innsats på dette område, ble han i 1956 tildelt Svenska Vall- och Mosskulturforeningens gullmedalje. Av andre utmerkelser kan nevnes at Lundblad var Ridder av Vasaordenen.

Det blir et stort tomrom etter statsagronom Lundblad, både innen hans egen fagkrets og blant hans store venneskare. Han var i beste forstand en god kamerat og trofast venn, et hjertemenneske som man umiddelbart måtte bli glad i og føle seg knyttet til. Også på denne siden av Kjølen hadde Lundblad mange venner, og budskapet om hans brå død ble mottatt med dyp sorg.

Det norske myrselskap har i de siste 25—30 år hatt et utmerket samarbeid med statsagronom Lundblad, og mange meldinger og brever har i årenes løp funnet vei mellom ham og oss. Det bør her nevnes at herr Lundblad i 1945 ble innvalgt som korresponderende medlem av Myrselskapet.

Vi lyser fred over statsagronom Karl Lundblad's minne.

Aa. L.

FJELLBEITENE, PLANTESAMFUNN OG BEITEVERDI.

Av forsøksassistent Ivar Selsjord, Apelsvoll.

Etter høgdeforholdene kan en dele vegetasjonen i fjellet i soner eller belter. Ovafor barskogen finner vi som regel et belte av bjørkeskog. Dette er det lågeste av fjellet og kalles den subalpine sone. Vanlig høgdegrense for bjørkeskogen over Østlandet er 1050—1200 m o. h. Ovafor bjørkebeltet har vi snaufjellet eller den alpine sone. Denne kan igjen deles i 3, nederst den lågalpine sone, som preges sterkt av krattene, einer, dvergbjørk og vier, og videre oppover har vi den mellomalpine sone, som preges av gras- og halvgrassamfunn (grasheier og snøleier). Øverst har vi så den høggalpine sone, hvor det ikke lenger er noen sammenhengende vegetasjon av gras og urter. Denne kan vi se heilt bort fra som beite til våre vanlige husdyr.

Vegetasjonen skifter sterkt.

Innafor den grove soneinndeling vil vegetasjonen skifte sterkt fra sted til sted etter jordsmonn, råmeforhold, snøforhold osv. Særlig er kalkinnholdet i jorda, råmeforholdene og snøforholdene avgjørende for hvordan plantesamfunnet skal bli. En del plantearter vokser bare på kalkholdig jord eller jord med høg pH, andre vokser godt også på sur jord. Noe liknende er det også med råmen. Enkelte plantearter krever god tilgang på råme gjennom heile vekstperioden, andre klarer seg eller trives på tørre voksesteder. Når det gjelder snøen, veit vi at denne fordeler seg ujamt. På vindharde steder, hauger og

rabber blåser snøen vekk, men hoper seg opp på lesider og i dompene. Under et tykt snølag vil vintertemperaturen holde seg atskillig høgere enn på steder med tynt snødekke. Samtidig vil plantenes vegetasjonstid bli sterkt forkorta. På slike steder med stor snødybde og sein avsmelting får vi spesielle plantesamfunn som med en fellesbetegnelse blir kalt «snøleier».

I det heile deler plantesosiologene fjellvegetasjonen inn i en rekke ulike plantesamfunn av høgere og lågere enheter. En kan ikke her komme inn på de mange ulike samfunn, men skal bare omtale en del hovedtyper, vurdert som sauebeite.

Hovedtyper.

På kalkfattig, karrig grunn med liten snøbeskyttelse om vinteren, finner vi samfunn som domineres av fjellkrekling og forskjellige lyngarter samt dvergbjørk. Av beiteplanter finnes noe sauesvingel og stivstorr og litt smyle, men det er i det heile svært sparsomt med gras og urter, og samfunna har liten beiteverdi. Plantesamfunn av denne typen har stor utbreiing i Østlandsfjella.

På meire rålendt og djuplendtere jord med større snødekke om vinteren, finner vi samfunn hvor blåbær og smyle dominerer i botndekket. Vi kan ha blåbær- bjørkeskoger, einerkratt av blåbærtypen og reine blåbærrisheier. Smyle er avgjort den viktigste beiteplante og kan være svært frodig enkelte steder. Videre må nevnes gulaks, og av urter blir gullris og matsyre beita.

Sjøl om det kan være bra med beiteplanter, blir samfunna relativt svakt beita. Smyle og gulaks har alltid vært sterkere beita på de åpne snøleiesamfunna enn i skogen og krattet. Årsaken kan være at det er mye skygge i skogen, men ellers liker nok også sauene å beite der det er åpent og den får munnen full av gras. Vi har andre plantesamfunn som blir sterkere beita enn blåbærsamfunna.

Vieren krever djuplendtere og råmekraftigere jord enn både einer og dvergbjørk. Med de typiske vierkrattene følger alltid en god grasvegetasjon, gjerne med gulaks, rapp, kvein og sølvbunke, foruten mange slags urter. Disse vierkrattene er alltid godt beita, noe som igjen påvirker vegetasjonen i gunstig retning. I låglandet er sølvbunken nærmest ugras i beitene. Dette er ikke tilfelle i høgfjellet, hvor sølvbunken som regel blir sterkt beita og må reknes for et svært viktig beitegras.

Alpine sone.

I den alpine sone finner vi reine gras- og urtesamfunn. Alpine sauesvingelheier og rabbesivheier finnes mest i den mellomalpine sone, ofte på flate eller i jamt skrånende terreng. I daglig tale kalles de «flyer». Begge samfunna er knytta til kalkfattig jordsmonn og især sauesvingelheiene til tørre, værharde lokaliteter. Samfunna blir bare svakt beita av sauene. Sauesvingel blir beita, men ser ut til å være vesentlig mindre ettertrakta enn f. eks. kvein og rapp. Rabbesiv

er et halvgras og ser ut til å være lite ettertrakta av sauene, men beites derimot godt av hestene.

Snøleiesamfunn.

Forskjellige snøleiesamfunn finner vi også i den alpine sone, men i motsetning til de to førnemnte samfunna, finnes disse på steder med djupt og langvarig snødekke. På kalkfattig grunn er smyle og gulaks vanlige grasarter. I mindre mengder finnes gjerne fjellrapp, fjeltimotei og kvein, og alle disse blir som regel godt beita. Av andre beiteplanter må nevnes stivstorr, og ellers blir nok også en rekke urter beita.

Snøleiesamfunna kommer seint i vekst på grunn av lokaliteten. Det er gjerne først i slutten av juli det blir noe beite, men da liker også sauene seg godt her i høgden, og den følger med oppover etter som snøen går og nytt gras vokser til. Derfor er det viktig at en har både lågere og høgere trakter i et saubeite. Daler med tilliggende ller er det ideelle. I botn og i solhellinga blir det beite tidlig på forsommeren, og her er det gjerne en del skog som gir ly for styggværet. Utover sommeren kan så sauene trekke oppover i høgden og finne stadig ferskt, fint beite.

LANDBRUKSVEKA 1960.

Tidspunktet for Den norske landbruksveke 1960 er i år fastsatt til dagene 29. februar til og med 4. mars. Som vanlig holder Det norske myrselskap både foredragsmøte, representantmøte og årsmøte i forbindelse med «Uka».

Alle møtene holdes torsdag den 3. mars etter følgende program:

Kl. 9,30. Foredragsmøtet holdes i Oslo Handelsstand, Festsalen, Karl Johans gt. 37, Oslo. Fellesmøte av Det norske myrselskap og Ny Jord med korte foredrag av herredsaqr. J. Heggelund Smith og konsulent Ole Lie.

Emne: Dyrkingsmåter og dyrkingskostnader. Erfaringer fra fastmark og myr.

Første gangs fremvisning av filmene:

1. Mekanisert nydyrking av fastmark.

2. Mekanisert nydyrking av myr.

Produsert av Landbruksdepartementets Film og Billedkontor i samarbeid med O.E.E.C. Introdueres ved kontorsjef L. Grimelund Kjelsen.

» 14,00. Representantmøte (særmøte).

» 15,00. Årsmøte (særmøte).

Begge disse møter holdes i Oslo Håndverks- og Industrieforening, Rosenkrantzgt. 7, Kabinett nr. 1, II. etasje.
